

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research

Cilt: 14 Sayı: 79 Ağustos 2021 & Volume: 14 Issue: 79 August 2021

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

DİSLEKSİ OLAN PİYANO ÖĞRENCİSİNDE TOMATİS METODU ETKİSİ

THE EFFECT OF THE TOMATIS METHOD ON PIANO STUDENT WITH LEARNING DISABILITY

Ceylan Unal Akbulut*
Perim Seçmen**

ÖZ

İnsanlar için öğrenmek doğumla başlar. İnsan yavrusu annesini, çevresini, olup biteni anlamak için hep bir öğrenme eylemi içinde olmaktadır. Okul çağına gelince okuma, yazma başlar. Bu yeni durumda bazı öğrenciler zorluk yaşamaktadır. Bu zorluk "Öğrenme Güçlüğü" olarak tanımlanmaktadır. Disleksi ise kısaca kelimeleri anlama, ifade etme, okuma ve yazmada güçlük olarak tarif edilebilir. Bu güçlük günümüzde tanısı azımsanmayacak sayıda konan bir tür rahatsızlıktır. Müzik bazı bireyler için hobi olmaktan çıkar, profesyonel olarak meslek haline gelir. Müziğin meslek olması için küçük yaştan itibaren eğitim alınan bir kurum vardır. Konservatuvarlar çeşitli enstrüman eğitimi veren en temel okullardır. Piyano da bu eğitimin içerisinde yer almaktadır. Piyano öğrenimi beynin iki yarım küresini de aktive eden bir çalışmadır. Bu sebeple beynin plastisitesini arttırmada son derece yararlıdır. Piyano eğitimi öğrenme güçlüğünde de uygulanmaktadır. Müziğin olumlu etkileri yapılan farklı çalışmalarla da ortaya atılmaktadır. Fransız kulak-burun-boğaz uzmanı Alfred Tomatis tarafından geliştirilen metot ile öğrenme güçlüğü dahil bir çok rahatsızlıkta yeni bir yöntem denenmiştir. "Tomatis Metodu" adı verilen bu çalışmalar laboratuvarlarda geliştirilen kemikten ve havadan iletim sağlayan bir kulaklıkla gerçekleştirilmektedir. Mozart'ın eserlerine yapılan frekans değişimleri iç kulakta uyarıma neden olup, kişilerde olumlu etki yaratmaktadır. Bu çalışmanın amacı öğrenme güçlüğü teşhisi konmuş bir piyano öğrencisine Tomatis Metodu uygulayarak derslerdeki başarısını, piyano çalışmasını geliştirmektir. Ayrıca uygulanan test ile Metot öncesi ve sonrası farklılık olup olmadığı gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrenci ile yapılan üç kurluk Tomatis Metodu uygulamasının olumlu sonuç verdiği tespit edilmiştir. Çalışmanın istatistiksel yönden anlamlı bulunabilmesi için örneklem sayısının artırılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Güçlüğü, Disleksi, Piyano Eğitimi, Tomatis Metodu.

Abstract

Learning for humans begins at birth. The human baby is always in an act of learning in order to understand its mother, its environment and what is going on. When they reach school age, reading and writing begin. In this new situation, some students have difficulties. This difficulty is defined as "Learning Difficulty". This difficulty, which is also expressed as dyslexia, is a type of disorder that is diagnosed in considerable numbers today. Music ceases to be a hobby for some individuals, it becomes a profession as a professional. There is an institution where education is given from a young age to make music a profession. Conservatories are the most basic schools that provide various instrument training. Piano is also included in this training. Piano learning is a practice that activates both hemispheres of the brain. For this reason, it is extremely useful in increasing the plasticity of the brain. Piano education is also applied in learning disabilities. The positive effects of music are also revealed by different studies. With the method developed by the French otolaryngologist Alfred Tomatis, a new method has been tried in many ailments including learning difficulties. These studies, called the "Tomatis Method", are carried out with a headset developed in the laboratory that provides conduction through bone and air. Frequency changes to Mozart's works cause stimulation in the inner ear and have a positive effect on people. The aim of this study is to improve the success of the lessons and piano playing by applying the Tomatis Method to a piano student diagnosed with learning disability. In addition, it was observed whether there was a difference before and after the method with the scale applied. As a result of the research, it was determined that the three-course Tomatis Method application with the student gave positive results. In order for the study to be statistically significant, it has been suggested to increase the number of samples.

Keywords: Learning Difficulty, Dyslexia, Piano Education, Tomatis Method.

*Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, ceylanunal@hotmail.com

**Uzman Klinik Psikolog Beyhan, e-posta : perimsecmen@gmail.com, orcid :0000-0001-9576-3374

1. GİRİŞ

Ses insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Kendi sesimizden önce anne karnında iç ve dış seslerle tanışırız. Dünyaya geldikten sonra birçok yeni ses duyarız. İşitme insanoğlu için çok önemli bir algıdır. Çünkü işittiğimiz sesleri çıkartıp onu dile çevirme yeteneğimiz vardır. Dil de önemli bir iletişim aracıdır ancak yüzyıllar içerisinde yazının bulunması ile okunabilir duruma gelmiştir. İnsanoğlu düşündüğünü ya da bilgiyi yazmaya başladıktan sonra okuma ile ilgili deneyim kazanmıştır. Müzik içerisinde evrensel dili barındıran bir sesli ve ritimsel araç olup, aynı konuşma dili yazılıp okunabilmektedir. Bu bağlamda konuşma ya da okumadaki güçlükler hem iletişim için kullandığımız dil de hem de müzik dilinde zorluklara neden olabilmektedir. Bu zorlukların farkına varan Fransız kulak-burun-boğaz uzmanı Alfred Tomatis geliştirdiği kulaklıkla Mozart müziklerini farklı frekans aralıklarında dinleterek iç kulakta uyarıma sebebiyet vermenin yöntemini bulmuştur. Bu yöntem ile Disleksi alanında da olumlu yönde sonuçlar alınabileceğini ifade etmiştir. Enstrüman çalmak ta beynimizde yoğun bir uyarıma neden olmaktadır. Beynimizin bir çok alanı aktive olurken konsantrasyon, hafıza, bilişsel zeka yönünden kazanımlar elde edilir. Piyano çalmak beynimizin her iki yarım küresini de çalıştıran son derece faydalı bir eğitimidir.

Öğrenme Güçlüğü

“Normal ya da normalin üzerinde zekâya sahip (IQ > 85), primerpsşik bir hastalığı olmayan, belirgin bir beyin patolojisi olmayan, duyuşal özürlü olmayan, dinleme, konuşma, okuma, yazma akıl yürütme ile matematik becerilerinin kazanılması ve kullanılmasında önemli güçlükleri olan, sekonder olarak kendini idare etme, sosyal algılama ve etkileşim sorunları yaşayan, standart eğitime rağmen yaşına ve zekâsına uygun başarı gösteremeyen bireylerdeki durum” (Demir, 2005: 26).

Disleksi

Kleopatra'dan Cher'e, disleksi muhtemelen tarih boyunca hep var olmuştur. Hatta yazı sistemleri geliştirilmeden önce (Guardiola, 2001: 2). Disleksi, birkaç farklı öğrenme engelinden biridir (O'Brien, 2004: 28).

Disleksi teriminin ilk referansı 1872 yılında doktor R. Berlin tarafından yapılmıştır. (Guardiola, 2001: 6) “Genellikle yetersiz fonolojik özellikleri yansıtan, tek kelimelik kod çözmedeki zorluklarla karakterize edilen, anayasal kökenli belirli bir dil temelli bozukluktur. Disleksi, genellikle dil ile ilgili sorunlara ek olarak, farklı dil biçimleriyle ilgili değişken zorluklarla kendini gösterir: okuma, yazma ve hecelemede yeterlilik kazanmada göze çarpan bir sorun” (Guardiola, 2001: 23).

Disleksi son zamanlarda tıbbi bir sendrom olarak kabul edilmiştir. Bunun yanında tıbbi araştırmalar artık insanların beyinleri arasında gerçekten farklılıklar olduğunu göstermiştir. Yetişkin Disleksi Örgütü'ne göre, yetişkin nüfusun yaklaşık %15'inin disleksik zorlukları bulunmaktadır. Disleksi olan kişilerde görülen bazı durumlar;düzensiz davranış; kendine güvensiz; hüsrân; tükenme; endişe; başarısızlık korkusu olarak sıralanmıştır (Macmillan, 2005 : 2-3).

Piyano Eğitimi ve Disleksi

Piyano eğitimi; piyano çalmayı öğrenmek, müziği okumak, müzikal duyarlılık ve müzisyenliği geliştirmek, müziğe yanıt verme ve el-göz koordinasyonu eğitimi olarak özetlenebilir (Miles ve ark., 2008 48). Piyano öğrenmek beynimizde her zaman çok duyulu araçları kullanmak demektir (Miles ve ark, 2008: 62).

Sheila Oglethorpe, disleksi olan bireylerin olumlu yönlerinden bahsederken becerikli, kararlı, çalışkan ve yaratıcı olabildiklerini ifade etmiştir. Dislektik bireylerin sanatla yakından ilişkisi olduğunu belirtmiş, müzisyenlerin, sanatçıların ve zanaatkarların bu rahatsızlık olmasa bu denli başarılı olamayacaklarını eklemiştir (Macmillan, 2005: 10).

Müzik okulları en parlak ve en iyi ile devam etmek isteyeceği için dislektik müzisyen ne yapsın? (Miles ve ark.1994: 200).

Piyanoda karşılaşılan zorlukları da kapsayan tanıma göre Disleksi;

Konuşmayı anlamada veya "doğru" yu bulmada zorluk, sözlü okumada hatalar ve yavaşlama harflerin, kelimelerin veya notaların tanınmasında güçlük, alfabeyi doğru sırayla söylemede veya notaları doğru sırada çalmada veya bir dizi talimatı takip etmede sıkıntı, yüzme ve bisiklete binmede sorunlar, piyanoda sağ ve sol arasındaki karışıklık, yönlerin içinde kaybolmak, zorlayıcı pasajları veya basit problemleri çözememe, görev dışı sınıfta veya ders sırasında davranış; dikkat dağınıklığı, akranlarla etkileşimde zorluklar, unutkanlık; beceri ve kavramları hatırlamada zorluk, anlama ve yönergeleri takip etmede zorluk (O'Brien, 2004: 28-29).

Dislektik bir öğrenci ile yapılacak piyano dersinde bazı düzenlemeler yapılması gereklidir. Eren (2017) yılında yayınladığı çalışmasında dislektik öğrencisi ile piyano dersinde; Tüm notalar, ölçeğin daha büyük bir versiyonuna sahip olan yatay yönelimli bir A4 sayfasına aktarıldığını, yeni bir şarkı öğrenmeye başlarken, renkli kalem ile aynı notaların boyandığını, her yeni parçada belirgin bir şekilde tüm notaların parmak numaralarının yazıldığını, bazı şarkılarda sadece melodinin duyulduğu sağ elin çalınıp, sol elin akor yürüyüşünün basite indirildiğini belirtmiştir (Eren, 2017: 104).

Tomatis Yöntemi ve Disleksi

Tomatis Metodu nöropsikolojik ve fizyolojik sistemlerin eğitimi için teknik özel müzik programları dinlemek için geliştirilmiş bir yöntemdir. Yöntem konuşma bozuklukları, bazı davranış sorunları (kısa süreli anksiyete ve stres) ve öğrenme sorunları (disleksi ve diskalkuli) için kullanılmaktadır (Stillitano ve ark., 2014: 24).

Resim 1: Çocuklar Okulda Tomatis Metodu Dinlerken.

"Three Methods for Language Acquisition: Total Physical Response; the Tomatis

Program; Suggestopedia" isimli makalede disleksi ve yabancı dil öğreniminde Tomatis metodu tartışılmıştır (Bancroft, 1984; Shermis, 1989: 2).

The effect of the Tomatis Method on the psychological well-being and piano performance of student pianists isimli makalede Vercueil (2010), Tomatis'in piyano çalma kaygısını azaltabileceği açıklanmıştır.

Tomatis Pasif ve Aktif Faz denilen iki aşamada dinletilmektedir. Aşamalı filtrelenmiş, aksanlı filtrelenmiş ve yüksek frekanslı olmak üzere Pasif Dinleme aşamasıdır. Gregoryen ilahileri ile dil ve dil öncesi dönemi geçitlemelerle duyurma Aktif fazda kullanılır. Dinleme sırasında essiz harfleri fısıldama ve bir yazılı metin okuma da Aktif fazın uygulamasıdır (Pauley, 2008: 7).

The effects on intervening of dyslexia high-risk group middle and high school students in Childcare Facilities: 1 Apply the intervention program improves auditory processing isimli çalışmada Tomatis Yöntemi ile 24 ortaokul ve lise disleksi öğrencisinin müdahale sonrası okuma ve işitsel algı yeteneğindeki değişimi araştırılmıştır. 20 seans sonrasında okuma, anlama ve işitsel işleme yeteneğinde düzelleme gözlemlenmiştir (Kim ve Song, 2016).

Tomatis Metodu minimum üç kur olarak uygulanmaktadır. Her bir kur 14 gün 80'er dakikalık dinlemeden oluşmaktadır. 1. kur ve 2. kur arasında 4-6 hafta, 2. ve 3. Kur arasında 6-8 hafta mola verilir. Tomatis uygulaması esnasında mümkünse dik oturulur ve ekran kullanımı yapılmaz. Eğer enstrüman çalışıyorsanız çalışma süreniz azaltılır. Bunun nedeni beyni fazladan uyarım ile yormamaktır.

Araştırmanın Amacı

Öğrenme güçlüğünde piyano eğitimi ve Tomatis Metodunun genel öğrenme durumuna olumlu etki yaptığını ortaya koymaktır.

Sınırlılıklar

Araştırma Konservatuarda yarı zamanlı piyano eğitimi alan bir öğrenci ile sınırlıdır. Öğrenci ile Tomatis Metodu çalışıldığı dönemde piyano eğitimine devam edilmiş ancak kendisine ev ödevi verilmemiştir.

Evren ve Örneklem

Türkiye'de Öğrenme Güçlüğü olduğu Wisc-R ya da Cas testi tarafından 2017-2019 tarihleri arasında tespit edilmiş 9-12 yaş aralığındaki enstrüman çalanlar öğrenciler araştırmanın Evrenini oluşturmaktadır. Örneklem ise İstanbul'da Öğrenme Güçlüğü Cas testi tarafından 2018 yılında tespit edilmiş 9 yaşında yarı zamanlı konservatuar piyano öğrencisidir.

Yöntem

Araştırma hem nicel hem nitel olup, deneysel bir çalışmadır. Belgeler tarama yöntemi ile toplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verileri toplamak için Ebeveynlerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi (Demir, 2005) ve Mental-Up Öğrenme Bozukluğu (www.mentalup.net) testleri kullanılmıştır. Bu test ile Tomatis Yöntemi uygulaması öncesi ve sonrası karşılaştırılmıştır. Ayrıca sorulara öğrencinin annesi cevap vermiştir. Testler SPSS programı ile analiz edilmiştir.

2. BULGULAR

Tomatis Yöntemi Değerlendirmesi

Ebeveynlerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi Testinin Sonuçları Aşağıda Açıklanmıştır:

Öğrencinin annesi Tomatis Metodu öncesinde testteki sorulardan %7,5'üne hiç, %12,5'üne çok az, %25'ine bazen ve %55'ine çok sık yanıtını vermiştir.

Öğrencinin annesi Tomatis Metodu sonrasında ise soruların %15'ine hiç, %15'ine çok, %62,5'üne bazen ve %7,5'üne çok sık yanıtını vermiştir.

Öğrenci üzerinde bu Tomatis Metodunun anlamlı bir etkisi olup olmadığını sorulara verdiği yanıtların dağılımı normal olmadığı için non-parametrik testlerden Wilcoxon testi ile incelenmiştir.

Yapılan Tomatis Metodusunucunda annenin sorulara verdiği yanıtlardan 26'sı negatif rank yaparken, 14'ünde nötr rank yapmıştır yani annenin sorulara verdiği yanıtlar değişmemiştir. Yapılan Tomatis Metodunun etkisinin anlamlı bir etki olup olmadığı ise Wilcoxon sıra sayılar testi ile aşağıda incelenmiştir.

Hesaplanan test istatistiği değeri (z) -5,099 olup p değeri 0,000 < 0,05 olduğu için öğrencinin Tomatis Metodu öncesi ve Tomatis Metodu sonrası ölçeğe verdiği cevaplar arasında anlamlı bir ilişki(fark) vardır. Tomatis Metodunun öğrenci üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

Öğrenciye uygulanan Mental-Up Öğrenme Bozukluğutest sonuçları ise aşağıdaki gibidir:

Anne Tomatis Metodu öncesinde testteki sorulardan %41,7' sine hayır, %19,4' ünekısmen evet, %13,9'üne çoğu kez evetve %25'ine kesinlikle evetyanıtını vermiştir.

Anne, Tomatis Metodu sonrasında testteki sorulardan %47,2'sine hayır, %41,7'sine kısmen evet, %11,1'ine çoğu kez evet yanıtını vermiştir. Tomatis Metodu öncesi kesinlikle evet dediği sorulara Tomatis Metodu sonrası aynı yanıtı vermemiştir.

Yapılan Tomatis Metodu sonucunda annenin sorulara verdiği yanıtlardan 16'sı negatif rank yaparken, 20'sinde nötr rank yapmıştır yani öğrencinin sorulara verdiği yanıtlar değişmemiştir. Yapılan Tomatis Metodunun etkisinin anlamlı bir etki olup olmadığı ise Wilcoxon sıra sayılar testi ile aşağıda incelenmiştir.

Hesaplanan test istatistiği değeri (z) -3,666 olup p değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için öğrencinin Tomatis Metodu öncesi ve Tomatis Metodu sonrası teste verdiği cevaplar arasında anlamlı bir ilişki (fark) vardır. Tomatis Metodunun öğrenci üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

Piyano Dersi Değerlendirmesi

Tomatis Metodu uygulaması öncesi öğrenci;

1. Sağ ve sol elini sıklıkla karıştırmakta;
2. Portede üst dizek ve alt dizek arasında geçişler yapmakta;
3. Ölçü atlamakta;
4. Satır atlamakta;
5. Özellikle Fa anahtarının notalarını okumakta zorlanmakta;
6. Notaların tuş üzerindeki yerini bulmakta güçlük çekmekte;
7. Müzikal bütünlükten ziyade nota çalmaya odaklanmakta;
8. İki eli birleştirmek ve senkronize etmekte zorlanmakta;
9. Çalarken sürekli konuşmakta;
10. Kendinden hoşnutsuzluğunu sık sık dile getirmekte idi.

Tomatis Metodu uygulaması sonrasında öğrenci;

1. Sağ ve sol elini doğru çalma;
2. Portede üst dizek ve alt dizekler doğru çalınmakta;
3. Ölçüler sıra ile çalınmakta;
4. Satırlar arası geçiş olmamakta;
5. Fa anahtarının notalarını okumada kolaylık;
6. Notaların tuş üzerindeki yerini bulmakta kolaylık;
7. Müzikal bütünlüğü fark etme;
8. İki eli birleştirmek ve senkronize etmede sorunsuz;
9. Çalarken işittiğine odaklanma;
10. Kendine güven gözlemlenmiştir.

Böylelikle, Tomatis Metodu öncesi ve sonrasında olumlu farklılıklar tespit edilmiştir.

3. SONUÇ

Dünyada Disleksi bireylerin varlığı yüzyıllardır bilinmektedir. Türkiye'de de bu bireylerin tanısı kullanılan güncel testlerle konulmaktadır.

Günümüzdeki eğitim, değer, ödül sistemi, öncelikler, hep beynimizin sol yarım küresinin sayı ve kelimelerle ilgili işlevlerinin pekiştirilmesine dayalı olduğundan, sağ

yarım kürenin görsel ve üç boyutlu şekillerle, resimlerle düşünmeye dayalı işlevleri hep göz ardı edilmektedir (Demir, 2005: 34). Tam da bu noktada piyano enstrümanı son derece faydalı olup, kişiye çok yönlü düşünme sağlamaktadır.

Disleksi bireylerde piyano eğitiminin önemli olduğuna dair çalışmalar bulunmaktadır. Bir çalışmada; Piyano eğitimi sürecinde ve sonrasında müzik notalarını okuma, yazma, eşleştirme ve ayırt etme konusunda

beceriler kazanıp 12 şarkı çalmayı başaran Dislektik öğrenci doğaçlamalar da yapmaya başlamıştır (Eren, 2017: 107)

Daha önce üniversite öğrencileri ile yapılan araştırmada denekler üniversite öğrencilerinden seçilerek, okudukları eğitimler incelenerek disleksili bireylerin sanat dallarına daha yatkın olabileceği sonucuna varılmıştır. Disleksi ve özellikle sanatta yaratıcılık konusunda bir bağ olabileceği öğrencilere yapılan anketler sonucunda ortaya çıkmıştır (Çorlu, 2007: 25). Gene yaptıkları çizim ve tasarımlarla disleksi olmayan bireylere göre daha özgün ve yaratıcı çalışmalarda buldukları tespit edilmiştir.

Türkiye’de %1 ile %30 arasında değişen disleksinin dünyada daha çok ilk çocuklarda görüldüğü araştırmalarda bulunmuştur (Demir, 2005: 33).

Ülkemizde kaç tane piyano çalan Dislektik öğrenci olduğu bilinmemektedir. Dünyada ve ülkemizde Tomatis Metodu ile çalışılmış piyano çalan kaç dislektik öğrenci olduğu da bilinmemektedir.

Bu çalışma ile 9 yaşında olup öncesinde Cas testi ile Disleksi tanısı konmuş yarı zamanlı Konservatuar piyano öğrencisine Tomatis Yöntemi uygulanmıştır. Uygulama öncesi öğrencinin annesine Mental-Up Öğrenme Bozukluğu (www.mentalup.net) ve Ebeveynlerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi (Demir,2005) verilmiş cevaplanması istenmiştir. Tomatis Metodu 3 kur uygulaması sonrasında testin tekrar cevaplanması istenmiştir. İki test arasındaki süre 5 aydır. Değerlendirme sonucunda öğrencide anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Piyano derslerinde de olumlu gelişmeler ortaya çıkmıştır. Öğrencinin deşifresinde ilerlemeler kaydedilmiş, öğrenme hızı artmıştır. Bütünü algılaması kolaylaşmıştır.

Bu çalışma tek bir öğrenci ile uygulanmış olup, uygulama yapılacak piyano çalan aynı yaş grubundaki öğrencilerle ile kontrol ve denek desenli modeller ile istatistiksel açıdan anlamlı sonuçla alınacağı varsayılmaktadır. Dislektik bireylerin spor (klüp ve benzeri), müzik eğitimi faaliyetlerini akademik sürecin paralelinde olabildiğince sürdürmesi ve bireysel ek çalışmaların bu tarz önemi dikkate alınması ağırlıklı olarak tavsiye edildiğinden, piyano eğitimi ve Tomatis Metodunun gerekliliği bir kez daha düşünülmelidir.

KAYNAKÇA

- Bancroft, W. (1984). Three Methods for Language Acquisition: Total Physical Response: the Tomatis Program. Suggestopedia, ERIC Microfiche ED253, 92.
- Çorlu, M. (2007). Disleksili bireyler iletişim tasarımı için uygun bir grup mudur?. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.İstanbul.
- Demir, B. (2005). Okul öncesi ve ilköğretim birinci sınıfa devam eden öğrencilerde özel öğrenme güçlüğüünün belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eren, B. (2017). Music and Dyslexia: The Therapeutic Use of Instrument (Piano) Training with a Child with Dyslexia (A Case Study). Online Submission, 8(23), 97-108.
- Ganschow, L., Lloyd-Jones, J., & Miles, T. R. (1994). Dyslexia and musical notation. *Annals of Dyslexia*, 44(1), 185-202.
- Guardiola, J. G. (2001). The evolution of research on dyslexia. *Anuario de psicología*, 32(1), 3-30.
- Kapıcıoğlu, B. (2018, February 9). Öğrenme Bozukluğu Testi. MentalUP. <https://www.mentalup.net/blog/ogrenme-guclugu-testi-yap>
- Kim, E. H., & Song, S. H. (2016). The effects on intervening of dyslexia high-risk group middle and high school students in Childcare Facilities: Apply the intervention program improves auditory processing. *Journal of Digital Convergence*, 14(7), 1-10.
- Macmillan, J. (2005). Music and dyslexia—and how Suzuki helps. *European Suzuki Association Web-Journal*.
- Miles, T. R., Westcombe, J., & Ditchfield, D. (Eds.). (2008). *Music and dyslexia: A positive approach*. John Wiley & Sons.
- O’Brien, V. K. (2004). Adapting music instruction for students with dyslexia. *Music Educators Journal*, 90(5), 27-32.
- Pauley, J. B. (2008). To Turn Singing on Its Ear: The Singer’s Voice and the Tomatis Listening Curve, Part.
- Shermis, M. (1989). Strategies To Help Dyslexic Students. Focused Access to Selected Topics (FAST) Bibliography No. 37.
- Stillitano, C., Fioretti, A., Cantagallo, M., & Eibenstein, A. (2014). The effects of the Tomatis method on tinnitus. *International Journal of Research*, 4(2), 2307-2083.
- Taljaard, H., & Du Plessis, W. (2010). The effect of the Tomatis Method on the psychological well-being and piano performance of student pianists: an exploratory study. *SAMUS: South African Music Studies*, 30(1), 129-158.
- Vercueil, A. C. (2010). The effect of the Tomatis method on the psychological well-being and piano performance of student pianists (Doctoral dissertation, North-West University).
- Vladikovic, J. (2013). Gifted Learners, Dyslexia, Music, and the Piano: Rude, Inattentive, Uncooperative, or Something Else?. *Arizona State University*.